



## **PROGRAMMET HÄLSO- OCH MILJÖEKONOMI, 60 HÖGSKOLEPOÄNG**

### **Health and Environmental Economics, 60 Higher Education Credits**

Utbildningsprogrammet är inrättat den 29 januari 2009 av fakultetsnämnden för ekonomi, management och innovation. Utbildningsplanen är senast fastställd den 8 oktober 2009.

#### **1 ALLMÄNT**

Det ettåriga programmet Hälsa- och miljöekonomi omfattar 60 högskolepoäng och leder till en magisterexamen med fördjupning inom huvudområdet nationalekonomi.

Det finns en både internationell och inhemsk arbetsmarknad för utredare och analytiker med kvalificerad kunskap i hälsoekonomi och miljöekonomi. Sådana arbeten finns inom både offentlig sektor och privat näringsliv. Inom hälsosektorn har kostnadsutvecklingen, pådriven av demografiska faktorer, löneutveckling och den medicinsk-tekniska utveckling som gett allt fler och bättre behandlingsmöjligheter, lett till stora behov av metoder och kunskap för att prioritera, delegera, styra, utvärdera och utveckla. På miljöområdet ställer klimatfrågan liksom många andra stora och små miljöfrågor företag, organisationer, regeringar, kommuner och individer inför betydande utmaningar. Även här gäller det att finna och använda metoder och kunskap för att prioritera, delegera, styra, utvärdera och utveckla.

Metoder som används för prioriteringar och utvärderingar är bland annat samhällsekonomisk kostnadsnyttoanalys och/eller kostnadseffektivitetsanalys. Dessa metoder kräver kunskap om effektsamband och om medborgares/patienters/kunders preferenser. Kunskap om effektsamband hämtas från studier av experimentdata och/eller observationsdata som ofta analyseras med statistiska metoder. Principer för delegering och styrning kan hämtas i den samhällsekonomiska mikroteorin, inklusive spelteori, principal-agentteori (ombudsteori) och teorin för fiskal federalism (dvs. relationer mellan kommunala, statliga och övernationella nivåer). Inom samma teoriram hämtas även analysverktyg för att förstå samverkan mellan privata och offentliga aktörer inom hälso- och sjukvårdssektorn och inom miljöpolitiken.

Detta program syftar till att studenterna ska tillägna sig den kunskap på avancerad nivå i nationalekonomi i kombination med träning i självständig och kritisk analys på vetenskaplig grund, som krävs för ett arbete som hälso- och/eller miljöekonom.

Programmet är huvudsakligen avsett som yrkesutbildning, men är även avsett för studenter som är intresserade och bedriva studier på forskarnivå.

## 2 UTBILDNINGENS MÅL

### 2.1 Mål för utbildning på avancerad nivå

Utbildning på avancerad nivå skall väsentligen bygga på de kunskaper som studenterna får inom utbildning på grundnivå eller motsvarande kunskaper.

Utbildning på avancerad nivå skall innebära fördjupning av kunskaper, färdigheter och förmågor i förhållande till utbildning på grundnivå och skall, utöver vad som gäller för utbildning på grundnivå,

- ytterligare utveckla studenternas förmåga att självständigt integrera och använda kunskaper,
- utveckla studenternas förmåga att hantera komplexa företeelser, frågeställningar och situationer, och
- utveckla studenternas förutsättningar för yrkesverksamhet som ställer stora krav på självständighet eller för forsknings- och utvecklingsarbete.

(1 kap. 9 § högskolelagen [HL])

### 2.2 Mål för Programmet hälso- och miljöekonomi

Mål (utöver de allmänna målen i 1 kap 9 § HL)

#### *Kunskap och förståelse*

För magisterexamen skall studenten

- visa kunskap och förståelse inom huvudområdet för utbildningen, inbegripet såväl överblick över området som fördjupade kunskaper inom vissa delar av området samt insikt i aktuellt forsknings- och utvecklingsarbete, och
- visa fördjupad metodkunskap inom huvudområdet för utbildningen.

#### *Färdighet och förmåga*

För magisterexamen skall studenten

- visa förmåga att integrera kunskap och att analysera, bedöma och hantera komplexa företeelser, frågeställningar och situationer även med begränsad information,
- visa förmåga att självständigt identifiera och formulera frågeställningar samt att planera och med adekvata metoder genomföra kvalificerade uppgifter inom givna tidsramar,
- visa förmåga att muntligt och skriftligt klart redogöra för och diskutera sina slutsatser och den kunskap och de argument som ligger till grund för dessa i dialog med olika grupper, och
- visa sådan färdighet som fordras för att delta i forsknings- och utvecklingsarbete eller för att arbeta i annan kvalificerad verksamhet.

#### *Värderingsförmåga och förhållningssätt*

För magisterexamen skall studenten

- visa förmåga att inom huvudområdet för utbildningen göra bedömningar med hänsyn till relevanta vetenskapliga, samhällliga och etiska aspekter samt visa medvetenhet om etiska aspekter på forsknings- och utvecklingsarbete,
- visa insikt om vetenskapens möjligheter och begränsningar, dess roll i samhället och människors ansvar för hur den används, och
- visa förmåga att identifiera sitt behov av ytterligare kunskap och att ta ansvar för sin kunskapsutveckling.

(bilaga 2, högskoleförordningen [HF])

*Utöver detta har Örebro universitet som mål att den studerande efter avslutad utbildning skall*

- *kunna* mikroekonomisk teori inom tillämpningsområdena hälsoekonomi och miljöekonomi på en så avancerad nivå som krävs för att själv genomföra professionell utredning och analys av hälso- och miljöekonomiska problem
- *vara förtrogen* med och ha en *förståelse* av aktuell ekonomisk-politisk diskussion och analys inom hälso- och miljöekonomi, *förmåga* att formulera relevanta problem som utgångspunkt för analys och *förmåga* att strukturera, planera och genomföra en sådan analys.

Dessa mål härleds ur krav som kan ställas på förmåga att genomföra självständigt arbete som hälso- och miljöekonom.

### **3 UTBILDNINGEN**

#### **3.1 Utbildningens huvudsakliga uppläggning och innehåll**

Programmet inleds med en avancerad kurs i offentlig ekonomi omfattande 7,5 högskolepoäng. Kursen ger kunskap kring styrning, organisation och finansiering som är gemensamma för offentlig verksamhet och som återkommer inom både hälso- och miljöekonomin. Därefter följer en avancerad kurs i hälsoekonomi (7,5 högskolepoäng) och en avancerad kurs i miljöekonomi (7,5 högskolepoäng). Båda dessa kurser har bred uppläggning som täcker centrala kunskapsfält inom hälso- och miljöekonomi. Miljöekonomikursen ges på halvfart och löses parallellt med en frivillig kurs på grundnivå i ekonometri. För studenter som har 15 högskolepoäng i statistik ges en kurs i regressionsanalys (7,5 högskolepoäng). För studenter som har 30 högskolepoäng i statistik ges en kurs i ekonometri (7,5 högskolepoäng). Studenter som har 60 högskolepoäng läser istället en avancerad kurs i mikroekonomisk teori. Kursen i mikroekonomisk teori ger studenterna den tekniska färdighet som krävs för att kunna tillgodogöra sig forskningslitteratur inom bland annat hälso- och miljöekonomi.

Andra terminen inleds med kurserna Ekonomisk utvärderingsmetodik samt Marknad och styrning, båda vardera 7,5 högskolepoäng. Kursen i utvärderingsmetodik ger grunder i samhällsekonomisk lönsamhetsbedömning och en förståelse för de analytiska och etiska frågor som uppstår vid prioriteringsbeslut som gäller hälsa och miljö. Kursen Marknad och styrning behandlar översiktligt spel- och informationsekonomiska aspekter på strategisk interaktion mellan marknadsaktörer och förutsättningarna för offentlig styrning och finansiering av vinstinriktade företag. Den senare kursen kan ersättas med kursen Spelteori och beteendekonomi, 7,5 högskolepoäng. Terminen avslutas med ett självständigt arbete (magisteruppsats) om 15 högskolepoäng.

#### **3.2 Kurser som ingår i programmet**

##### **Termin 1**

*Nationalekonomi, avancerad nivå, Offentlig ekonomi, 7,5 högskolepoäng*

Kursen är obligatorisk. Inom ramen för denna kurs behandlas olika problemställningar inom offentlig ekonomi, såsom hantering av kollektiva varor och externa effekter, kollektiva beslut, fördelningsfrågor och fiskal federalism. Kursen behandlar även frågor kring politisk ekonomi,

såsom hur det ekonomiska utfallet påverkas beroende på om ett land tillämpar t ex direkt eller representativ demokrati.

*Nationalekonomi, avancerad nivå, Hälsoekonomi, 7,5 högskolepoäng.*

Kursen är obligatorisk. Inom ramen för denna kurs behandlas ekonomisk värdering av liv och hälsa, individens roll som hälsoproducent, särdrag hos hälsotjänster och hälsoproduktion, design av hälsorelaterade försäkringar, läkarens roll som hälsoproducent, organisation och finansiering av hälsovård samt marknaden för läkemedel.

*Nationalekonomi, avancerad nivå, Miljöekonomi, 7,5 högskolepoäng.*

Kursen är obligatorisk. Inom ramen för denna kurs behandlas ekonomiska teorier för hållbar utveckling, marknadsmisslyckanden, incitamentsdesign, styrmedel, gränsöverskridande föroreningar och globala kollektiva varor, icke förnyelsebara och förnyelsebara naturresurser, miljövärdering, risk och miljö, handel och miljö.

*Nationalekonomi, avancerad nivå, Mikroekonomi, 7,5 högskolepoäng*

Kursen är valbar mot kurserna i Regressionsanalys och Ekonometri. Inom ramen för denna kurs behandlas modeller för individuella val, extremvillkor vid konsumtion, produktion och vinst, metoder för dualitetsoptimering. konvexitet och extremvillkor, konsumtionsteori och efterfrågefunktioner, utgifts- och kostnadsfunktioner, allmän jämvikt, spel samt välfärdsteori.

*Statistik A, Regressionsanalys, 7,5 högskolepoäng*

Kursen är valbar mot kurserna i Mikroekonomi och Ekonometri. Vid statistisk analys är inte sällan syftet att undersöka samband mellan två eller flera faktorer. Hur påverkas studenternas prestationer av gruppstorlek? Vad blir effekten på investeringarna av att höja räntan en procentenhet? Vilken avkastning ger ytterligare ett års universitetsstudier? Kursen ger grunderna i regressionsanalys, en mycket användbar metod för denna typ av analys.

*Statistik B, Ekonometri, 7,5 högskolepoäng*

Kursen är valbar mot kurserna i Regressionsanalys och Mikroekonomi. Ekonometri baseras på utvecklingen av statistiska metoder för att skatta ekonomiska samband, testa ekonomiska teorier och utvärdera den ekonomiska konsekvensen av beslutsfattande inom såväl offentlig som privat verksamhet. Kursen ger grundläggande kunskaper i ekonometriska metoder, speciellt multipel linjär regression vid observationsdata, en vanlig form av data vid nationalekonomiska tillämpningar. Metoder för såväl tvärsnitts-, tidsserie- som paneldata behandlas.

## **Termin 2**

*Nationalekonomi, avancerad nivå, Ekonomisk utvärderingsmetodik, 7,5 högskolepoäng.*

Kursen är obligatorisk. Kursen går genom metoder för samhällsekonomisk kostnadsnyttoanalys och kostnadseffektanalys, huvudsakligen med inriktning på hälso- och miljöekonomiska frågeställningar. Särskild uppmärksamhet ägnas frågor kring effektsamband, i synnerhet i fall när man inte har tillgång till utvärderingsresultat från randomiserade studier med kontrollgrupp. I kursen redovisas även etiska frågeställningar som är relevanta för ekonomisk utvärdering.

*Nationalekonomi, avancerad nivå, Marknad och styrning, 7,5 högskolepoäng.*

Kursen är valbar mot kursen i Spelteori och beteendekonomi. Kursen behandlar översiktligt spel- och informationsekonomiska aspekter på strategisk interaktion mellan marknadsaktörer och förutsättningarna för offentlig styrning och finansiering av vinstinriktade företag.

*Nationalekonomi, avancerad nivå, Spelteori och beteendekonomi, 7,5 högskolepoäng.*

Kursen är valbar mot kursen i Marknad och styrning. Kursen ger en fördjupning inom spelteori och en översikt över beteendekonomi, dvs. kunskap om verkliga människors beteende i valsituationer och i interaktion med varandra.

*Självständigt arbete för ettårig magisterexamen – uppsatsarbete, 15 högskolepoäng*

Kursen är obligatorisk. I uppsatsen skall studenten genomföra en teoretisk eller empirisk analys som visar att hon/han tillägnat sig mikroekonomisk metod och kan använda dessa för att analysera relevanta hälsoekonomiska och/eller miljöekonomiska problem. Uppsatsen skall försvaras på ett seminarium med opponenter. I kursen ingår även egen opposition och seminariemedverkan.

### **3.3 Studieförmer**

Undervisningen bedrivs huvudsakligen i form av föreläsningar, dock med ett stort inslag av inlämnings- och laborationsuppgifter samt PM med seminarier. Magisteruppsatsen avslutas med ett seminarium. Studierna är utformade för att stimulera det kritiska reflekterandet, förmågan att söka och värdera information, förmågan att självständigt följa kunskapsutvecklingen samt förmågan att kommunicera muntligt och skriftligt. För närmare information om studieförmer, se respektive kursplan.

## **4 INTERNATIONELLT STUDENTUTBYTE**

Eftersom programmet är ettårigt är det ej lämpat för internationellt studentutbyte.

## **5 BETYG OCH EXAMINATION**

Om inte annat är föreskrivet i kursplanen skall, enligt 6 kap. 18 § HF, betyg sättas på en genomgången kurs. Betyget skall bestämmas av en av högskolan särskilt utsedd lärare (examinator).

Som betyg skall, enligt 6 kap. 19 § HF, användas något av uttrycken underkänd, godkänd eller väl godkänd, om inte högskolan föreskriver annat betygssystem.

Rektor har beslutat att alla institutioner som har utbytesstudenter studerande vid sin institution skall rapportera betyg såväl enligt den svenska betygsskalan som ECTS-betygsskala (Rektors beslut nr 26/2002, Dnr 42-2002).

I de fall rektor medgivit avsteg från den tregradiga betygsskalan framgår detta av respektive kursplan.

Obligatoriska moment förekommer i form av skriftliga tentamen i sal, laborationer samt seminariemedverkan. För närmare information om kraven på obligatoriska moment och deras omfattning, se respektive kursplan.

För ytterligare information, se lokala riktlinjer för examination.

## **6 EXAMEN**

*Magisterexamen (Degree of Master [One Year][with a major in economics])*

En magisterexamen uppnås efter att studenten, utöver examen på grundnivå fullgjort kursfordringar om 60 högskolepoäng, varav

- minst 45 högskolepoäng på avancerad nivå, varav
- minst 30 högskolepoäng med fördjupning inom ett huvudområde,
- ett självständigt arbete (examensarbete) om minst 15 högskolepoäng inom ramen för huvudområdet.

Mål, se punkt 2.2

För ytterligare information, se lokala riktlinjer för examina.

## **7 BEHÖRIGHETSVILLKOR**

### **7.1 Behörighetsvillkor vid antagning till programmet**

För att vara behörig till programmet krävs att den sökande har

1. avlagt en kandidatexamen om minst 180 högskolepoäng, varav minst 90 högskolepoäng inom nationalekonomi med successiv fördjupning och 15 högskolepoäng i statistik eller motsvarande examen.
2. Engelska kurs B från gymnasiet.  
Studenter med utländsk examen, som inte har engelska som modersmål skall dokumentera sina kunskaper i engelska genom att bifoga resultat från ett internationellt erkänt test i det engelska språket, till exempel TOEFL.

För ytterligare information, se Antagningsordningen.

### **7.2 Behörighetsvillkor vid antagning till kurs inom programmet**

För att bli antagen till kurser inom programmet krävs att den studerande har den särskilda behörighet som föreskrivs. Den särskilda behörigheten framgår av respektive kursplan.

## **8 URVAL OCH PLATSGARANTI**

Vid urval till programmet används urvalsgrunden betyg på kurser i nationalekonomi.

## **9 TILLGODORÄKNANDE AV TIDIGARE UTBILDNING**

Beslut om tillgodoräkning av kurs i generell examen, om bedömningen sker i samband med begäran om examensbevis och kan betraktas som rutinmässig, fattas av processchefen för Studentservice (se delegationer i utbildningsfrågor).

Beslut om tillgodoräkning i övriga fall fattas av akademichef (se delegationer i utbildningsfrågor).

För ytterligare information, se lokala riktlinjer för tillgodoräkningen.

## **10 ÖVRIGT**

Undervisningsspråket på kurser som ingår i programmet är engelska.

---

### **IKRAFTTRÄDANDE- OCH ÖVERGÅNGSBESTÄMMELSER (6 KAP. 17§ HF)**

Denna utbildning gäller från och med höstterminen 2010.